

DE VROUWENHATER

Het was op een kouden winteravond van het nu voorbijge jaar. We zaten met ons vieren op 't atelier van den Vrouwenhater: Lariks de beeldhouwer, Bong de etser, en mijn eigen bescheiden persoonlijkheid: de schrijver. De Vrouwenhater heette Geldingen, doch hij werd steeds bij zijn bijnaam genoemd; velen onder de minder intieme kennissen wisten zelfs ternauwernood 's mans familienaam.

Hij was een schilder van meer dan gewone begaafdheid; hij werkte veel en koppig, en maar heel zelden ging hij uit. De enkele malen dat dit geschiedde was hij nochtans niet minder vroolijk dan wij, en kon hij, evenals wij, van het oogenblik genieten: maar wanneer er meisjes of vrouwen bij het gezelschap kwamen, was het of er een ommekeer in hem plaats vond; hij werd allengs minder spraakzaam en zweeg ten slotte geheel. Terwijl wij met de vrouwen lachten en praatten en ons uitmuntend vermaakten, kon hij dan zonder een woord neerzitten als met stomheid geslagen. Wanneer we dan poogden hem weer in het gesprek te betrekken, kon hij op zoo plumpe, onhebbelijke manier antwoorden, dat we er maar verder van afzagen. Het wonderlijke was dat hij ons, die toevallig echte „opgewonden standjes” waren, in zulke oogenblikken niet kwetste met zijn grofheid. Een elk onzer voelde dat een man zoo zachtzinnig van aard als hij wel niet zonder oorzaak zijn vrienden, van wie hij veel hield, zou grieven. We voelden allen dat zijn vermijden, ook van den vluchtigsten omgang met vrouwen een diepen, tragischen grond moest hebben. Weten deden we echter niets uit zijn verleden. Eens had Bong gepoogd een gesprek met hem over dat onderwerp te beginnen, maar het vlotte niet, heel niet. Of hij gehuwd geweest was, had Bong hem gevraagd. Neen, hij was niet gehuwd geweest, was Geldingen's antwoord, maar op zulken toon werd het gegeven, op zulk een barren toon, zoozeer verschillend met 's mans gewone zachtzinnige, bijna teedere wijze van spreken, dat het Bong verschrikt had en deze het onderwerp, dat blijkbaar voor zijn vriend zoo uitermate pijnlijk was, nooit meer aanroerde. Bong had ons van zijn gesprek verhaald en niemand onzer had sindsdien meer lust gevoeld om den eigenaardigen kerel uit nieuwsgierigheid of belangstelling dan, bekentenissen uit zijn vroeger liefdesleven te ontlokken.

Zoo waren wij even wijs gebleven tot op dien avond nu wij met ons vieren bijeen zaten in zijn atelier.

Het vooroor buiten fel, en onze vriend had zijn kleine potkachel roodheet gestookt. Wij zaten er om heen, Bong in een wrakken crapaud, Lariks en ik op den divan, die uit twee lage kisten en een stroomatrasje bestond, Geldingen op een krukje met het lichaam tegen den met tekeningen en studies bedekten wand geleund. Een werklamp met wijde kap-huif, hing midden in het vertrek van de lage zoldering af. We hadden haar niet aangestoken. Een vaag schijnsel gleed van de straat het eenige venster binnen, en dat was met den rooden gloed der potkachel het eenige licht in het vertrek. Die schemering gaf iets zeer intiem aan ons samenzijn, daar op dien kouden winteravond op dit eenzame, hooggelegen atelier in de buitenwijk der stad.

Lariks was den laatsten keer met ons. Die ging trouwen en zou zich in het dorp, waar zijn schoonouders, rustige goeude burgerlieden woonden, gaan vestigen. We hadden hem herhaaldelijk geplaagd met de burgerlijkheid zijner toekomstige omgeving, en lachend weerde hij die plagerijen af.

„Ik zie je al over een paar jaar met een paar geborduurde pantoffels aan en een paar tweelingen op je knie,” schertste Bong.

„En je leven geregeld als een klok, die nooit voor of achter is, en nooit van slag af,” zei ik.

„Ja,” beaamde Bong. „de burens moeten hun horloge op je gelijk kunnen zetten.”

„Hè ja, hè ja,” vulde Lariks zelf aan. „Om 8 uur opstaan, om kwart over achten aangekleed, halfnegen geschoren, twee minuten over half negen in de huiskamer, kus als een klok, goeie morgen, mooi weer. Dampende haverhout, één bordje. Twee sneedjes wittebrood met twee sneedjes zwart, zoogenaamde houtsnippen. Negen

HET MIJNENGEVAAR.

De bemanning van den trawler „Urania” van IJmuiden had den 20en Februari het „buitenkansje” een mijn in zijn korre (sleepnet) op te halen. Gelukkig is de mijn niet ontploft, anders ware de ramp verschrikkelijk geweest.

uur opstaan, echtelijke kus, demi afborstelen en aanschieten, hoed op, stok onder den arm (altijd onder den zelfden arm; den hoed trouwens altijd op hetzelfde hoofd) straat uitwandelen atelier of bureau inwandelen. En de andere helft is ook zoo. Als je een minuut over je tijd bent, worden de burens bleek om den neus en gelooven ze, dat de laatste oordeelsdag subiet voor de deur

WIE HELPT ZOEKEN?
Jos. Jac. Stommels uit Lier, op 't oogenblik verpleegd door 't Vluchtelingen-Comité te Rhenen, zoekt zijn dochter MARIA ELISABETH STOMMELS, die bij het bombardement bij haar grootouders Bogaerts vertoefde.

C. F. V. VAN LAUTEN.
o.a. winner aan den prijs, uitgelooft door de officieren van het Hoofdkwartier der stelling Amsterdam, voor de 24 uur betrouwbaarheidsmotorrit door Nederland.

staat... Allen lachten, ook Geldingen lachte zachtjes mede, maar hij bleef steeds zwijgen.

Wanneer wij echter nog voortgaan met het opperen van alle denkbare dwaasheden, die het burgerlijke regelmatige leven van den belachelijken kant belichten, zegt de Vrouwenhater eensklaps, halfuid, als voor zichzelf alleen de woorden bestemmend: Het is wellicht toch nog

JUBILEUM SPEENHOFF.

Den dichter-zanger Speenhoff is bij zijn jubileum door den bekenden schilder Piet van der Hem en anderen, een schilderij aangeboden van Mevrouw C. J. A. Speenhoff-Prinz, geschilderd door Piet van der Hem.

het best voor den mensch, die orde, die regelmatigheid, die zelfzucht. Het andere is slecht voor hem.

„Ha, ha”, lacht Bong, wat bevreemd om den ernstigen toon van Geldingen, „wat is daar nu voor moois in die saaie dagverdeling, waarvan alles precies in elkaar siuiten moet op gevaar af van de menschen anders heelemaal uit den koers te brengen...”

„Dat is goed voor kleine zieltjes”, val ik hem bij, „voor menschen, die van het leven niets anders, niets grooters maken kunnen, geen groote hartstocht, geen je-uitleven. Juist een artist voelt dat het sterkst”.

„Het is beter, je hartstocht in te toomen,” doet Geldingen met een diep accent van ernst, „je zelve te beheerschen, je als een gareel van dagelijksche gewoonten te maken en daarin te spannen. Dat is de zelfzucht, als je je voorneemt, je te beheerschen en daarin werkelijk slaagt, kerels, dan sta je zoo sterk en je bent zoo oprecht tegenover jezelf, en zoo zuiver tevreden. Je kunt elk uur van den dag om zoo te zeggen, je eigen onder de oogen komen. Die alledaagsche gewoonten zijn maar niet zoo vanzelf gekomen; het zelfbehoud heeft de menschen ertoe gebracht, en dat doet die schijnbare banaliteit zich ook handhaven. En dat is goed, goed. Geloof me, het is goed. Het andere voert tot slapete, tot slechtheid.”

Geldingen zwijgt. Terwijl hij sprak is een vreemde stemming over ons gekomen. We willen allen iets opperen om zijn inzicht te bestrijden, doch iets onzekers doet ons zwijgen. Gedurende de stilte nu zijn ons aller oogen vol aandacht op hem gericht. Zijn groote donkere figuur beweegt als pijnlijk tegen den lichter kamerwand in den rossigen schemer, en ineens met een halfuide stem, ook een schemer bijna, gaat hij spreken. We zijn allen ontroerd, want deze man, wiens zwijgen, we wisten het, veel levensleed bedekt had, ging dat zwijgen nu op dezen wonderlijken avond verbreken; we zouden zijn leed zien.

„Ik heb,” zoo begon hij zijn verhaal, „ik heb ook eens zulk een hartstochtelijke liefde gekoesterd voor een vrouw, en tijdens mijn omgang met haar me in die liefde zoo uitsluitend verdiept, haar zoo tot mijn geheele bestaan gemaakt, dat ik me absoluut in haar macht gegeven had. Ze liet me die macht op de gruwelijkste manier gevoelen, en dreigde me herhaaldelijk van mij weg te gaan als ik niet aan elk van haar grillen toegaaf. En ze had het gedaan ook. Zonder haar hand ervoor om te draaien had ze om een luim met een glimlach me voor eeuwig den rug toegekeerd; dat wist ik; dat voelde ik elken dag, elk uur, elke minuut als een afschuwelijke, doodelijke bedreiging boven mij, en dat maakte mij nog laffer, nerveuzer, karakterlooser.”

Even beeft de stem in de schemer, een paar seconden zwijgt zij geheel. Dan, vaster wederom, vervolgt die menschelijke, diepe stem:

„Wij maakten vreeselijk veel geld samen op. In alle schouwburgen en vele café's kenden ze ons als vaste royale bezoekers. En dan, wat haar kleeren kosten, en ook de mijne. Ik had vroeger nooit van mooie kleeren voor mijzelf gehouden, had altijd op de dandy's onder de vrienden als op domme nuffen afgegeven, maar voor haar kleeide ik me als de meest opvallende dandy... maar... Haar kleeren... Wat die kosten is ongehoofelijk. Wat ons geheele leven op die manier kostte, is fabelachtig. Ik begrijp niet hoe dat nog een half jaar achtereen heeft kunnen duren. Ik had wel veel middelen om aan geld te komen; ik leende bij rijke vrienden en familie, en, onder allerlei voorwendsels groote bedragen van mijn vader, die veel van mij hield en altijd maar gaf. Hij dacht dat ik het met mijn vele vrienden in losse leutigheid maar niet in slechtheid vertoefde. Gejaagd kwam ik altijd bij hem; soms was het om duizenden tegelijk. Op het laatst durfde ik niet meer, telkens wanneer die goeie ouwe, goed, misschien wel zwakke vader het mij weer gaf, zweer ik dat het de laatste maal was, maar zij zat thuis op me te wachten, en als ik geen geld bracht, beleedigde ze me en hoonde ze me zoo afschuwelijk, en stiet ze me van haar weg. Mijn vader kreeg echter meer en meer argwaan. Telkens als ik weer kwam, keek hij me dringender aan met zijn groote, goede oogen, en dan waarschuwde hij me telkens. „Jongen”, zei hij dan, „je doet er toch geen kwaad mee?” „Nee, vader”, zei ik dan natuurlijk altijd, „Je mag gerust uitgaan hoor, ik heb toen ik op jouw leeftijd was ook wel soms te veel geld verteerd; ik geloof dat het de traditie in onze familie is. Enfin, we hoeven, Goddank, niet op een paar honderd gulden te zien. Als ik maar wist, dat het niet tot je nadeel is, zoals je het gebruikt, jongen.” Ik zei dat het dat niet was, onveranderlijk telkens zei ik natuurlijk

B. J. R. ENGEL-BREGT. †

Mr. J. W. A. VAN EMBDEN. †

Te 's-Gravenhage is in den ouderdom van 74 jaar overleden de heer B. J. R. ENGELBREGT, oud-inspecteur der posterijen en telegrafie, afdeling Zuid-Holland. — Te Arnhem is in den ouderdom van 69 jaar overleden Mr. J. W. A. VAN EMBDEN, vice-deken van de orde van advocaten, aldaar.

PROF. DR. O. LANZ.

Op uitnodiging van het Pruisische Kriegsministerie heeft Prof. Dr. O. LANZ, van half December tot half Januari de leiding op zich genomen van een lazaret in Trier. — Te Rotterdam is in den ouderdom van 69 jaar overleden de heer J. C. THEIJSEN, oud-commissaris van politie aldaar, ridder in de orde van Oranje-Nassau.

J. C. THEIJSEN †